

Τα νέα του ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Από τη Μ. Τετάρτη άρχισαν σιγά σιγά να μαζεύονται οι πατριώτες, κυρίως από την Αθήνα, για τις γιορτές του Πάσχα. Την Μ. Πέμπτη ο κόσμος ήταν συγκεντρωμένος στην εκκλησία.

ΟΙ ΑΦΙΞΕΙΣ κορυφώθηκαν την Μεγάλη Παρασκευή. Από το πρώτο η καμπάνα του Αγ. Κωνσταντίνου καλούσε την τους πιστούς για το στόλισμα του Επιταφίου. Ομάδα ανδρών ανηφόρισε προς το Τούμπαλη και μάζεψαν κυκλάμινα. Με πολύχρωμα λουλούδια έγινε ο στολισμός του Επιταφίου και ακολούθησε η καθιερωμένη κοινή τράπεζα στον αύλειο χώρο. Μι ξαφνική αλλαγή του καιρού το μεσημέρι άλλαξε το σκηνικό.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ η εκκλησία ήταν κατάμεστη. Νέοι, γέροι, παιδιά, όλοι παρόντες, έψαλαν τα Εγκώμια. Ο καλός φίλος του χωριού, Δημήτρης Γεωργαντώνης από τον Άγιο Δημήτριο με τον πατριώτη μας, Βασίλη Τσορομώκο, απέδωσαν με τις φωνές τους το θρήνο των ψαλμών.

ΤΟ Μ. ΣΑΒΒΑΤΟ όλοι ασχολούνταν με τις προετοιμασίες για τον εορτασμό της Λαμπρής. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ, παρέα με τα παιδιά των Κρεμαστιωτών, διένειμαν πασχαλινά τσουρέκια από σπίτι σε σπίτι. Γέμισε η εκκλησία το βράδυ από κόσμο, που μετά το "Χριστός Ανέστη" αποχώρησε για τα σπίτια του για να απολαύσει τη μαγειρίτσα. Ο Εσπερινός της Αγάπης λίγους πιστούς συγκέντρωσε, η πάλαι ποτε Δεύτερη Ανάσταση του χωριού με το πάγκοινο γλέντι.

Ο ΑΪ-ΓΙΩΡΓΗΣ συγκέντρωσε τους λιγοστούς εναπομείναντες πατριώτες. Περίπου 30 άτομα ήταν το εκκλησίασμα και μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, κέραστηκαν από τους εορτάζοντες Γιώργο Ταμβάκο και Γιώργο Δούνια.

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ υποδέχτηκε τους λιγοστούς πιστούς του. Οι εορτάζοντες παππούς και εγγονός Θανάσης Παυλάκης μετά τον άρτο, προσέφεραν δίπλες και κουραμπιέδες.

ΜΕΓΑΛΟ πανηγύρι όπως πάντα έγινε στον Αϊ-Γιάννη, παρ' όλο που έπεσε καθημερινή. Υπήρξε προσέλευση και από τα γύρω χωριά. Ακολούθησε γλέντι μέχρι το δειλινό με την ορχήστρα του Μπατσάκη-Τζοάννα.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ λόγω των εκλογών δεν είχε πολύ κόσμο.

Ο Αϊ Γιάννης άλλοτε και τώρα.

ΣΤΙΣ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ στο Μαρί τιμήθηκε η μνήμη της Αγίας Κυριακής. Μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας, η ακούραστη θεια-Μαρίκα Ξαστερούλη με τις νύφες της, προσέφεραν παραδοσιακά φαγητά και γλυκίσματα.

ΑΡΧΙΣΕ η προσέλευση των κτηνοτρόφων και σιγά σιγά το χωριό άρχισε να ζωντανεύει. Οι ήχοι των κουδουνιών ζωντάνεψαν τις έρημες πλαγιές.

ΑΡΚΕΤΟΙ ψηφοφόροι κατέβηκαν για τις εκλογές και έτσι το χωριό πήρε τις πρώτες ανάσες του.

ΑΡΚΕΤΕΣ αφίξεις μεταναστών που θα αυξηθούν τον Ιούλιο.

ΣΤΙΣ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ έγινε ο θερισμός με μεγάλη συμμετοχή. Πρώτοι θεριστές με κέφι και όρεξη για δουλειά οι Γρηγόρης Πουλάκης, Τάσος Παρδάλης, Χρήστος Κοσμάς. Το Αλώνισμα θα γίνει τον Αύγουστο, ώστε να συγκεντρωθούν περισσότεροι πατριώτες.

ΟΙ ΚΗΠΟΙ είναι γεμάτοι, αλλά δυστυχώς δέχτηκαν επιθέσεις από ασβούς και κουνάβια, με αποτέ-

λεσμα οι ιδιοκτήτες να μείνουν με μικρή σοδειά. Το χωριό ετοιμάζεται να μας υποδεχτεί, ας υποσχεθούμε όλοι να είμαστε συνεπείς στο ραντεβού μας.

ΕΠΙ ΤΟΥ πιεστηρίου, πρέπει να αναφερθώ σε δύο σημαντικές απώλειες που μας επεφύλαξε ο Ιούλιος.

Το απόγευμα της Αγίας Κυριακής, η θεια-Καλομοίρα Δρίβα έκλεισε τα μάτια της και άφησε την τελευταία της πνοή, αφού ικανοποιήθηκε η τελευταία της επιθυμία, να αποβιώσει στην Κρεμαστή.

Συγκινεί πολύ όλους μας η αφοσίωση στο χωριό που επεδείκνυε η θεια-Καλομοίρα καθ' όλη τη διάρκεια του βίου της, παρ'όλες τις δυσκολίες του βίου της. Παρόμοια αφοσίωση επεδείκνυε ο μπαρμπα-Γιάννης ο Σοφός που απεβίωσε τέσσερις ημέρες μετά, στις 11 Ιουλίου.

Η διαδρομή της ζωής του είναι Κρεμαστή-Καλιφόρνια-Κρεμαστή με μόνη εξαίρεση λίγους μήνες στην Αθήνα που ζήτημα είναι αν προσιθέμενοι αποτελούν δύο χρόνια.

Ας είναι ελαφρύ το Κρεμαστιώτικο χρώμα που επέλεξαν -δεν έτυχε απλώς- να τους σκεπάσει!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αρχαιρεσίες Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αθηνών -Πειραιώς "Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ"

ΤΟ Δ.Σ. του συλλόγου μας καλεί όλα τα μέλη του να συμμετάσχουν στις αρχαιρεσίες του συλλόγου, για την εκλογή νέου Δ.Σ., που θα λάβουν χώρα για πρώτη φορά στην ΚΡΕΜΑΣΤΗ το Σάββατο 16/08/2014.

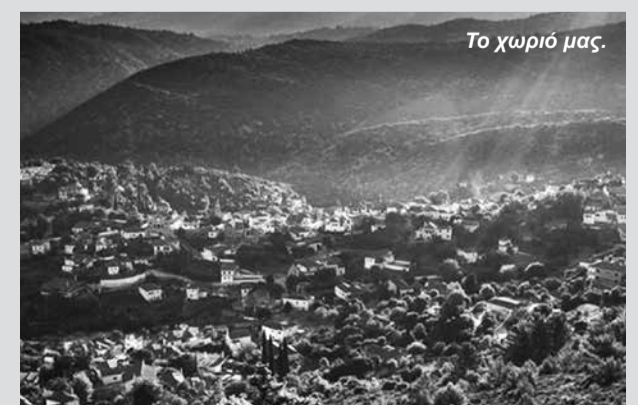
Η ΑΠΟΦΑΣΗ για τον τόπο διεξαγωγής των εκλογών πάρθηκε με πρωτοβουλία του Δ.Σ. του συλλόγου με μόνο κριτήριο τη συμμετοχή περισσότερων μελών στην εκλογική διαδικασία. Όπως είναι γνωστό, σε όλες τις προηγούμενες εκλογικές διαδικασίες ο αριθμός των συμμετεχόντων ήταν απογοητευτικός (κάτω των 50 μελών). Επιδιώκοντας την συμμετοχή όσον το δυνατό περισσότερων μελών λάβαμε την ανωτέρω απόφαση γνωρίζοντας ότι την εποχή εκείνη το μεγαλύτερο μέρος των μελών μας βρίσκεται στην Κρεμαστή για τις καλοκαιρινές του διακοπές.

ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗ ενστάσεων λόγω της διεξαγωγής των εκλογών εκτός της καταστατικής έδρας του Συλλόγου, θα προηγηθεί της ενάρξεως της διαδικασίας γενική συνέλευση (εάν υπάρχει απαρτία) για να επικυρώσει την ανωτέρω απόφαση του Δ.Σ.

ΕΥΕΛΠΙΣΤΟΥΜΕ τόσο η συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία όσο και οι υποψηφιότητες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. να ξεπεράσουν κάθε προηγούμενο. Ο σύλλογος μας πρέπει να παραμείνει ενεργός και απαιτεί τη βοήθεια όλων μας μέσα από τη συμμετοχή μας σε όλες τις δραστηριότητές του.

ΚΑΛΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΕΜΑΣΤΗ

Εκ μέρους του Δ.Σ.
Ο πρόεδρος
Ι. Κ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Το χωριό μας.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2014 «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

Το ίδρυμα υποτροφιών Νικολάου Παπαμιχαλόπουλου προκηρύσσει για το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 είκοσι (20) υποτροφίες σε φοιτητές ελληνικών ΑΕΙ, ΤΕΙ και μεταπτυχιακούς ελληνικών πανεπιστημίων που οι ίδιοι ή ο ένας εκ των γονέων τους γεννήθηκαν ή κατάγονται από την Κρεμαστή Λακωνίας.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στα μέλη του συλλόγου ή να τα ταχυδρομήσουν (όχι συστημένο) στη διεύθυνση: **ΠΑΡΔΑΛΗΣ ΝΙΚΟΣ, ΑΘΩ 7 ΜΕΛΙΣΣΙΑ 15127 ΑΘΗΝΑ** μέχρι τις **31/10/2014**.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

1. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης
2. Πιστοποιητικό σπουδών από την αντίστοιχη σχολή / τμήμα.
3. Αναλυτική βαθμολογία στην οποία θα περιλαμβάνονται και τα μαθήματα που αντιστοιχούν στο Ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 (Παρατήρηση: πάνω στην αναλυτική βαθμολογία ή σε μία λευκή σελίδα Α4 να επισημαίνονται από το φοιτητή /τρια τα μαθήματα που δηλώθηκαν από το φοιτητή για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013)
4. Αντίγραφο του προγράμματος μαθημάτων από τον οδηγό σπουδών της κάθε σχολής.
5. Αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος των γονέων για το οικονομικό έτος 2012
6. Επικυρωμένο αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας του φοιτητή/τριας
7. Αριθμός τηλεφώνου (σταθερό - κινητό) επικοινωνίας με το φοιτητή/τρια

Για περισσότερες πληροφορίες, απορίες και διευκρινήσεις απευθυνθείτε στο μέλος του συλλόγου: **Παρδάλης Νίκος, τηλ: 6977772848, email: nickpardal@gmail.com**

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
Ι. Παπαμιχαλόπουλος

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ομάδα της εφημερίδος ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ συγχαίρει την τέως αρχισυντάκτρια Μαργαρίτα Μιχ. Δούνια για την ανακήρυξή της σε Διδάκτωρ Ιστορίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στις 11 Ιουλίου 2014. Προηγήθηκε της ανακήρυξης παρουσίαση ενώπιον επταμελούς επιτροπής καθηγητών της Φιλοσοφικής Σχολής της Διδασκατορικής Διατριβής της Μαργαρίτας που είχε ως θέμα τη Μετανάστευση από την Κρεμαστή στις Η.Π.Α. κατά το 19ο αι. και το α' μισό του 20ου αι. .

Η επιστημονική και μεθοδολογική αρτιότητα της διατριβής και ο ενθουσιασμός της Μαργαρίτας σαγήνευσαν τα μέλη της επιτροπής, που καθ' όλη την διάρκεια της παρουσίασης ρωτούσαν συνεχώς πού βρίσκεται αυτή η Κρεμαστή, και έδωσαν άπαντες το βαθμό ΑΡΙΣΤΑ, φαινόμενο όχι αρκετά συχνό!

Η επιτυχία της Μαργαρίτας ας λειτουργήσει ως οδοδείκτης και στους λοιπούς Κρεμασιώτες επιστήμονες!

Μαργαρίτα, ευχόμαστε ταχεία εκλογή σου σε Λέκτορα!

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Έκδοση του Συλλόγου
Κρεμασιωτών
"Ο Πατριώτης"

Επιμέλεια σύνταξης: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΔΟΥΝΙΑ

Γράμματα στέλνονται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις:
giotatratakou@gmail.com
margaritadounia@gmail.com
nickpardal@gmail.com
nikosfix@gmail.com

Κείμενα προς δημοσίευση στέλνονται στον κ.

ΝΙΚ. ΔΟΥΝΙΑ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18
ΒΡΙΛΗΣΙΑ
Τ.Κ. 152 35

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Γιάννης Παπαμιχαλόπουλος:
6982549549
Νίκος Παρδάλης:
6977772848
Αντώνης Ταμβάκος:
6946310310
Χρήστος Γκλιιάτης:
6948042385
Ελένη Παπαμιχαλοπούλου:
6973513670
Λένα Τραπεζόντα:
6973796145
Στέλλα Παρδάλη:
6942663727
Νικόλαος Καλκάνης:
6972674767

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ CDI Α.Ε.

Στ. Τσαλαβούτα 2
Περιστέρι
Τηλ. 210 2533252
www.cdi.gr

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΚΗΔΕΙΕΣ

Τέλη Δεκεμβρίου 2013 απεβίωσε στην Αυστραλία ο Νικόλαος Χαραμής σε ηλικία 93 ετών, ο παλαιότερος και γηραιότερος Κρεμασιώτης στην Αυστραλία.

Στις 29/12/2013 απεβίωσε στην Αθήνα ο Ιωάννης Πραγαλός.

Τον Ιανουάριο 2014 απεβίωσε σε ηλικία 86 ετών ο Νικόλαος Κωστάκης από τα Νιάτα, σύζυγος της Κυριακούλας Παναρίτη.

Στις 3 Απριλίου 2014 απεβίωσε στο Περιστέρι Αττι-

κής σε ηλικία 86 ετών ο Γεώργιος Βασ. Τζάκας.

Στις 9 Μαΐου 2014 απεβίωσε στον Κορυδαλλό Αττικής σε ηλικία 85 ετών η Μαρία, χήρα Παναγιώτου Γρηγ. Πριφτάκη, το γένος Αλεξάκη (από την Αγγελώνα).

Στις 7 Ιουλίου 2014 απεβίωσε στην Κρεμαστή Λακωνίας η Καλομοίρα, χήρα Αναστασίου Δρίβα, το γένος Ιωάννου Δούνια, σε ηλικία 80 ετών.

Στις 11 Ιουλίου 2014 απεβίωσε στην Κρεμαστή Λακωνίας ο Ιωάννης Κων. Σοφός σε ηλικία 87 ετών.

ΓΑΜΟΙ

Στις 14 Μαΐου 2014 παντρεύτηκαν στο Jokey's Club στη Βαρυμπομπή Αττικής η Μαρία Γρηγ. Πουλάκη και ο Γεώργιος Τσαβαρής.

Στις 1 Ιουνίου 2014 παντρεύτηκαν στον Ι.Ν. Ζωοδόχου Πηγής Μελισσίων Αττικής ο Χρήστος Μαυροδημητράκης και η Μαρία Κορνωτάκη.

Στις 25 Ιουνίου 2014 παντρεύτηκαν στον Ι. Ν. της Γεννήσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού στο Novato, San Fransisco, California, στις Η.Π.Α. η Γαρυφαλλιά Λαμπράκου (κόρη της Παναγιώτας Καμ. Παπαμιχαλοπούλου) και ο Jonas Erik Björck, σουηδικής καταγωγής.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στις 18 Μαΐου 2014 η Μαρία Καλομοίρα Σαράντη και ο σύζυγός της Γεώργιος Μπούτσαλης τέλεσαν τη βάπτισμα των δίδυμων γιων τους, Νικολάου και Δημητρίου, στη Νέα Υόρκη.

Στις 21 Ιουνίου η Βασιλική Φιλίππου (κόρη της Χρυσάνθης Δημ. Πριφτάκη) και ο σύζυγός της τέλεσαν το μυστήριο της βάπτισμας των δίδυμων τέκνων τους.

Στις 12 Ιουλίου 2014 τελέστηκε το μυστήριο της βάπτισμας της θυγατέρας του Χρήστου Φιλ. Γκλιιάτη και της Βάνιας Χαλαντζούκα στον Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής Δάφνης Αττικής.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Γεώργιος Δρίβας, από Αυστραλία, Καλομοίρα, χήρα Αν Δρίβα και Μαρία Αν. Δρίβα, από Η.Π.Α., Παναγιώτα Αν. Δρίβα και Ελένη Ηλιοπούλου-Γκούζου, από Η.Π.Α., Θεόδωρος Γκιουζέλης, από Η.Π.Α., Νικόλαος Παν. Λεγάκης, από Η.Π.Α., Γεώργιος Λάββας, από Καναδά, Γεώργιος Ζώταλης, από Η.Π.Α., Δημήτριος Χαραμής, από Η.Π.Α., Κωσταντίνα Μαυρομιχάλη από Η.Π.Α.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ στις Πανελλαδικές εξετάσεις 2014 να αποστείλουν ηλεκτρονικό μήνυμα ανακοίνωσης της επιτυχίας τους στην ηλ. διεύθυνση nikosfix@gmail.com, ώστε να δημοσιευθούν στο επόμενο φύλλο.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

(Από τον αγώνα επιβίωσης στο χωριό)

Στη 10ετία 1950 στο χωριό άκουσα ιστορίες και έζησα γεγονότα που αναφέρονται στον αγώνα επιβίωσης των νέων της Κρεμαστής στα χρόνια της πείνας, και της ανέχειας στην περίοδο αυτή. Είναι ιστορίες για «κατά συνθήκη παρανομίες».

1η: Παρέα 3-4, εικοσάρηδων, βγήκαν νύκτα στο «Τουμπάλι» για να κλέψουν βετούλι, και να στρώσουν τραπέζι ρεφενέ με το βραστό του κρέας. Πλησίασαν το κοπάδι ξυπόλητοι για να μην τους ακούσει ο τσοπάνος, πιασαν το βετούλι, και το φούσκωσαν από τα ρουθούνια του και το θανάτωσαν. Το μετέφεραν σε μια σπηλιά σε μεγάλη απόσταση από το κοπάδι, και εκεί, αφού το έγδαραν και το τεμάχισαν, έβρασαν το κρέας σε ντενεκέδες που είχαν μεταφέρει στη σπηλιά. Οι δυο από την παρέα έφυγαν από τη σπηλιά για το χωριό για να πάρουν δυο γαλόνια κρασί, όπως απαιτούσε το παράνομο τσιμπούσι. Γύρισαν στη σπηλιά τα μεσάνυχτα και στρώθηκαν στο φαγοπότι μέχρι τις 5 το πρωί και μετά επανήλθαν στο χωριό.

2η: Παρέα 2 ατόμων, θέλησε να εξασφαλίσει κρέας κοτόπουλο, στο χωριό. Έφτιαχνε ένα ορμαθό από κλωστή (λεπτό σπάγκο) και κόκκους σταριού (σαν μπετονιά) και τον έριχνε στις κόττες ελευθέρας βοσκής, για να τις παγιδεύσει. Ο κόκκορας που έτρεχε να φάει τους κόκκους του σταριού κατάπινε την μπετονιά και πνιγόταν. Στη συνέχεια η παρέα τον ξεπουπούλιαζε, τον μαγειρεύει και απολάμβανε τη νοστιμιά

Στον Αϊ Γιώργη μετά τον εκκλησιασμό, στη βρουσούλα.

του στρώνοντας τσιμπούσι σε κάποια σπηλιά εκτός χωριού ή στο υπόγειο σπιτιού.

3η : Στα χρόνια τα πέτρινα, τα παιδιά του χωριού νοσταλγούσαν τα φρούτα (μήλα, σταφύλια, σύκα). Για ανεξήγητους λόγους στο χωριό, παρότι υπήρχαν ιδανικές συνθήκες καλλιέργειας, οπωροφόρων δένδρων, υπήρχε μεγάλη έλλειψη τους.

Παρέα 6-7 νεαρών 12-15 ετών ξεκίνησε απόγευμα από το χωριό για να πάνε στη «Μουσγκα» να κάνουν μπάνιο στη

χαβούζα του μπάρμπα Κώστα του Γκλίατη και να φάνε φρούτα (Μήλα αγουρίδες, σύκα, σταφύλια) από το περιβόλι του.

Ο μπάρμπα Κώστας, άγρυπνος φύλακας της περιοχής, δραγάτης στο αμπέλι του στον Αη Γιώργη, κάτι υποψιάσθηκε και τράβηξε πορεία στο περιβόλι του στη «Μούσγκα». Όταν έφτασε εκεί, η παρέα είχε γδυθεί και έκανε μπάνιο στη χαβούζα και 2-3 είχαν σκαρφαλώσει στα δέντρα για να μαζέψουν φρούτα.

Ο μπάρμπα Κώστας τους

πλησίασε, φωνάζοντας και βρίζοντας με οργή, τους πήρε τα ρούχα, έριξε ντουφεκιά στον αέρα και προσπάθησε να τους συλλάβει. Όλοι όμως πρόλαβαν και έφυγαν τρέχοντας προς τις Ταράτσες γυμνοί, ξυπόλυτοι και έντρομοι. Στη παρέα ήταν και ο γιός του Πέτρος. Γύρισαν στο χωριό νύκτα.

Ευτυχώς ο μπάρμπα Κώστας δεν τους έστειλε στο δικαστήριο.

Οι παραπάνω 3 πράξεις παρανομίας είχαν ως αιτία την πείνα και την ανέχεια της εποχής εκείνης. Γι' αυτό οι ήρωες τους

δεν διώχθηκαν ποτέ, οι πράξεις τους λογίσθηκαν σαν «κατά συνθήκη παρανομίες».

Οι ιστοριούλες αυτές γράφονται για να αποτυπώσουν την φτώχεια των Κρεμαστιωτών εκείνης της περιόδου, τις δύσκολες συνθήκες επιβίωσης τους και τους τρόπους που εφαρμόζαν για να τις αντιμετωπίσουν.

Παρόμοιες ιστοριούλες που γνωρίζουν πολλοί συγχωριανοί μας ως εμπλουτίσουν την εφημερίδα μας.

N.A.Δ

ΑΕΙΟΙ

Ο λόγος για δύο μη Κρεμαστιώτες που πρέπει να λειτουργήσουν ως πρότυπο για όλους μας.

ΣΤΙΣ 6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2014 ο Νιατιώτης Νικόλαος Σάκκαρης, Καθηγητής οδοντιατρικής στο Πανεπιστήμιο του Μιλάνου, χειροτετήθηκε Αρχων Ακτουάριος του Οικουμενικού Πατριαρχείου εις αναγνώριση της πλούσιας φιλανθρωπικής δράσης του. Ο Δρ Νικόλαος Σάκκαρης έχει χρηματοδοτήσει μέχρι και την ανέγερση σχολείου στο Κογκό για τις ανάγκες της τοπικής ιεραποστολικής

κοινότητας. Ο τίτλος ακτουάριος δήλωνε αρχικά τον αρχειοφύλακα, στη συνέχεια τον αρμόδιο για τα οικονομικά θέματα, ενώ από το 12ο αιώνα επιδαφιλεύεται σε ιατρούς. Ο Δρ Νικόλαος Σάκκαρης εντάσσεται στη χορεία των Λακώνων Αρχόντων Οφικιαλλίων, που περιλαμβάνει τον Πέτρο τον Πελοποννήσιο, το Δημήτριο Καρυσιώτη και τους Γερακίτες αδελφούς Πουλημενάκου.

ΣΤΙΣ 25 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014 η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, εκτιμώντας τις αρετές και τα χαρίσματα, ιδίως την απλότητα και την ταπεινοφροσύνη, εξέλεξε σε Μητροπολίτη Φωκίδος το Βοηθό Επίσκοπο της Ιεράς Μητροπόλεως Σπάρτης, Επίσκοπο Ανδρούσης κκ Θεόκτιστο Κλουκίνα. Ο Φωκίδος κ Θεόκτιστος αποτελεί έναν των αδαμάντων της Ιεραρχίας. Εντυ-

πωσίασε τους Κρεμαστιώτες η Πανηγυρική Θεία Λειτουργία που ετέλεσε πέρσι στις 23 Αυγούστου 2013, ιδίως η πρωτοβουλία του να ψάλλει κατά τη διάρκεια της περιφοράς τα Εγκώμια του Επιτάφιου Θρήνου της Θεοτόκου. Πλέον, χάνεται η ευκαιρία μιας νέας επίσκεψης στο χωριό μας, ωστόσο του ευχόμαστε ευκλεή ποιμαντορία!

Νικόλαος Καλκάνης

Οι γειτονιές τής Κρεμαστής

«Ο ΜΟΙΡΑΣ»

Η πιο ηλιόλουστη γειτονιά τής Κρεμαστής, κτισμένη στο βόρειο τμήμα του χωριού, με θέα τη γειτονιά τής Βρύσης είναι ο Μοίρας. Τ' όνομα τό πήρε από κάποια διανομή, που έκανε κάποτε η Κοινότητα, για να δώσει τόπους σε άπορους Κρεμαστιώτες. Αυτή είναι ή πιο πιθανή εξήγηση.

Μιά άλλη μερίδα λέγει πώς ήταν στην αρχή μιά οικογένεια και ο πατέρας μοίρασε ανάμεσα στά παιδιά του τήν έκταση γύρω από τό σπίτι.

Τά όρια του Μοίρα ξεκινούν από τό γεφύρι του Μανίκι, διεκδικούν τό σπίτι του μακαρίτη του Γερολάμπρου, τήν εκκλησία, συμπεριλαμβάνουν τήν τζούγκιζα, και καταλήγουν στο χώρο του σχολείου.

Στό Μοίρα υπάρχουν 24 κτίσματα και ένα υπό ανέγερση αλλά ανάμεσά τους είναι τό σχολείο, ή εκκλησία και τό μουσείο.

Τά σπίτια είναι γραφικά, με μικρές μάντρες λόγω μικρού τόπου και όλα με κεραμίδια, με ελάχιστη μόνο εξαίρεση. Τό έδαφος του Μοίρα είναι σχεδόν ομοιόμορφο, αποτελείται από όφλιση (τσελεφλίτσα), και στερείται από περγαία νερά. Σ' όλα σχεδόν τά σπίτια του Μοίρα πηγαίνει αυτοκίνητο, ή εύκολα μπορεί ν' αποκτήσει δρόμο κάθε σπίτι.

Όλες οί γενιές Κρεμαστιωτών που πήγαν σχολείο από τό 1928 και μετά, έχουν ιδιαίτερο δεσμό με τή γειτονιά αυτή, μιάς και τούς θυμίζει τή μαθητική εποχή.

Όμως και ποιός δεν έχει μνήμες σ' αυτή τή γωνιά του χωριού μας, απ' εκεί ξεχύθηκαν μυριάδες φωνές, που άντηχοῦσαν στο χωριό, δίνοντας αισιοδοξία στους χωρια-

νούς, πώς ένα γερό μέλλον θα συνεχίσει τή ζωή του χωριού. Αυτά τ' άνήσυχα παιδιά όμως, πήραν τούς δρόμους τής ξενιτιάς γνωρίζοντας προκοπή σ' άλλες πατρίδες, αφήνοντας όμως για πάντα ένα όπλο στο χωριό, τή μεγάλη του αγάπη».

Σήμερα υπάρχουν 87 Μοιριώτες και ζουν στην Κρεμαστή - στά γύρω χωριά, πολλοί στην Αυστραλία, Αμερική και Καναδά καθώς και στην Αθήνα. Ο Μοίρας δεν έχει όμως άναμνήσεις από τή σχολική εποχή μόνο. Ποσοί δεν θυμούνται τά γλέντια, στό προυάλιο του σχολείου, που άρχιζαν λίγο μετά τό μεσημέρι.

Η ημέρα τής Παναγίας, συνδέθηκε στο μυαλό μέ τό χορό στο σχολείο. Οί γριούλες μέ τά σκαμνάκια τους, πιάναν θέση μπροστά - μπροστά για να βλέπουν καλλίτερα οί μικροί πωλητές, μέ τό εμπόριο στο τραπέζι, μέ τή βίκα κάτω από τό εμπόριο, τις άλυσίδες να κρέμονται στις άκρες του τραπέζιου, και τούς μικρούς πελάτες να περιτριγυρίζουν και να παζαρεύουν εμπόρευμα.

Εκείνος ο κόσμος γλένταγε μόνο μέ τή διάθεση, χωρίς κρασιά και χρήματα, σάν τό σημερινό, αλλάξαν δυστυχώς οί εποχές.

Σήμερα στό Μοίρα βρίσκεται τό γήπεδο, που συγκεντρώνει τή μανία, τής νέας Κρεμαστιώτικης γενιάς, οί δικές τους φωνές δίνουν ένα ξεχωριστό τόνο, και ξυπνούν τις άναμνήσεις σ' όλους έμάς που γνωρίσαμε κάποιες άλλες εποχές. Οί σημερινοί Μοιριώτες δεν λησμονούν τό σπίτι τους, τή γή τους, τό ενδιαφέρον τους θα συντηρήσει και αυτή τήν όμορφη γωνιά τής Κρεμαστής.

Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΟΙΡΑ

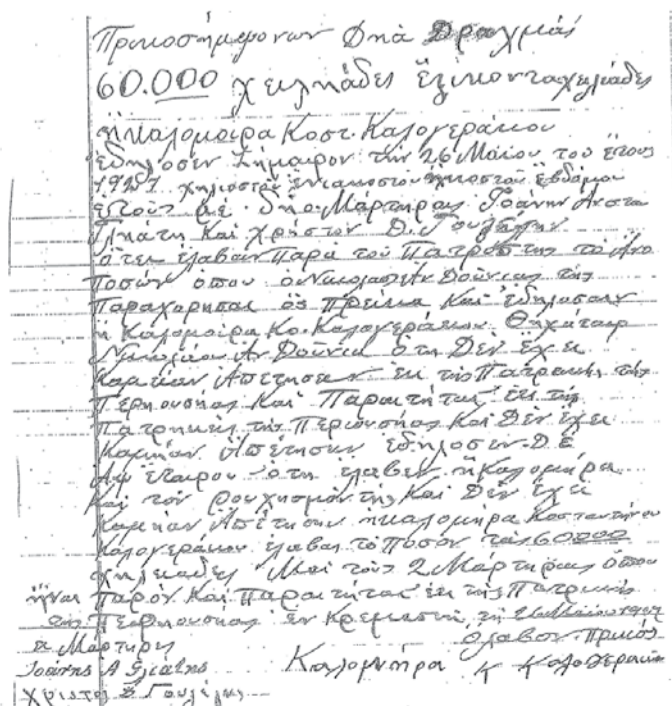

"Από το αρχείο του Μιχάλη Δούνια"

ΚΑΘΑΡΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Το παρακάτω προικοσύμφωνο, συντάχθηκε από τον παππού μου πριν από 87 χρόνια.

Είναι ένα κείμενο ανορθόγραφο (θυμίζει τον ΜΠΟΣΤ), μισοκαθαρευοισιάνικο και μαρτυρεί τήν καθαρότητα των υποσχετικών πράξεων.

(ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ') δημοσίευση "από το αρχείο του Μιχάλη Δούνια"

ΣΕ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΟ ΤΟΝΟ

«Μην ρωτάς Κανέναν»

Τα παλαιότερα χρόνια κάθε νοικοκυριό της Κρεμαστής προγραμματίζε τις δουλειές του, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα επιβίωσης, της συνήθως πολυμελώνς φαμελιάς.

Από τα χωράφια του έπαιρνε το σάρι, το κριθάρι τη φακή τη φάβα, αποθήκευε το άχυρο και τα σανά για τα ζώα του, από τα ποτιστικά κηπάκια εξασφάλιζε τήν πατάτα, το κρεμμύδι τα σκόρδα, από τα λειβάδια αν δεν ήταν τσοπάνης προμπθεούταν το τουλούμι με το τυρί, αποκτούσε ένα βάζο βούτυρο (κυρίως για να τσουζι τις γκόγκες), εξοικονομούσε ένα βάζο μέλι, που θα το 'κρυβε σ' ασφαλές μέρος μη το βρούν τα παιδιά.

Από τ' αμπέλι θάβαζε το βαγένι ή τη λαίνα το κρασί του, στα τέλη του Μάη μάζευε το χαμομίλι, αρχές του Ιούλη έβρισκε τή ρίγανη, να νοστιμίσει τα λιτά φαγητά του, τις ημέρες του χειμώνα όταν δεν είχε κίονια, έβγαζε βρουβιά, από το Μάρτη μάζευε μπρέσες-φαρμακουλήθρες, κοκκινόκολα, ραδίκια για τ' αρμάθια (πάνω από εκατό τό κάθε σπίτι). Οί κότες δίναν τ' αυγά και τις καλές μέρες ένα μεζέ κρέας. Οί γίδες δίναν το γάλα από το Μάρτη ως το Χεινόπωρο, αλλά και τα κατσίκια της Λαμπρής, με το γάλα

έφτιαχνε τον τραχανά, τις κλοπιπτες, για μήνες μάζευε και τρακάδιαζε ξύλα για τη φωτιά.

Το κηπάκι κοντά στις βρύσες, χρόνου γύρισμα, είχε κάτι να δώσει στο τσουκάλι του φτωχικού του, τα κολοκύθια τα φασόλια, τις μπλέζες, ήμερα ροϊδίκια, μαρούλια, βογγίλια, σινάπα, μάπες και κουνουπίδια, αρκετοί είχαν ντομάτες και αγγούρια. Όλοι σχεδόν είχαν μια δυο σκιές κάποια μπλιά ή ακλαδιά, που για πολλές ημέρες τα φρούτα τους γέμιζαν τα παιδικά στομάκια.

Σήμερα όμως να σκεφθούμε τί απέυεινε:

Ίσως δεν χρειαζόμαστε σάρι, κριθάρι ή άχυρο και σανό. Όμως τόσα άλλα παραμένουν χρήσιμα και αναγκαία, σπεύδουμε και τ' αγοράζουμε, χωρίς εγγύηση για τήν αγνότητα και τήν ποιότητά τους, αλλά και με μεγάλο κόστος σε σχέση με το εισόδημά μας.

Αν ρωτήσεις γιατί; θα σ' απαντήσουν πως δεν συμφέρει να κάνεις τίποτε, άλλοι θα πουν δεν αδειάζουμε.

Το περασμένο Ιούλιο άκουσα να λένε στην πλατεία μας, ότι χάθηκε πα η ρίγανη, έτσι το απόγευμα της επόμενης ημέρας θέλψα να το διαπιστώσω μόνος μου. Πήγα στα λημέρια του παππού και του πατέρα μου, μέσα σε μια ώρα είχα μαζέψει πέντε μεγάλα μάσα α-

ρωματική ρίγανη, σκέφθηκα ότι είμουν τυχερός, αργότερα το Φθινόπωρο, άκουσα πάλι να λένε ότι δεν υπάρχουν λάχανα ούτε για δείγμα στο Τούμπάλι, δεν πείστηκα, τήν άλλη μέρα από το μεσημέρι μέχρι να σκοτεινάσει μάζεψα δυο ταγάρια (τσολίτικα) γκουρκουλιάνες και μπρέσες.

Όταν πήγα για Βρουβιά, δεν είχα μαμιά πληροφορηση, βρήκα αρκετά, όμως μεγάλος κόπος να γεμίσεις ένα ντρουβά. Τη φετεινή Άνοιξη πήγαμε στο Κοριννό για λάχανα, κανέναν δεν είχε φτάσει ως εκεί όπως έδειχναν τα πολλά ξεβλαστωμένα χειμωνιάτικα λάχανα, όμως έλεγαν πως δεν υπάρχουν λάχανα.

Τώρα είμαι σίγουρος πως αν θέλεις να κάνεις τέτοιες εξορμήσεις, μη ρωτάς κανέναν. Όλα υπάρχουν, άλλοτε πολλά, άλλοτε λιγότερα. Όμως είναι ίδια μ' εκείνα τ' αγαθά που θρέψαν γενιές και γενιές προγόνων μας. Μ.Δ.

ΤΑ ΣΥΜΠΡΑΓΚΑΛΑ ΤΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΗ ΣΤΟ ΘΕΡΟ ΚΑΙ ΑΛΩΝΙΣΜΑ

Περνώντας του Αη Κωνσταντίνου, άρχιζαν οι προετοιμασίες για το θέρο και αλώνισμα. Θυμάμαι τις παρακάτω δραστηριότητες:

1. Στο σπίτι

- α. Προετοιμασία αποθηκευτικών χώρων:
  - Κασσόνια για το νέο καρπό (στάρι, κριθάρι)
  - Καθαρισμός του τζάρκου (για το άχυρο)
- β. Προετοιμασία μέσων συσκευασίας φορτίων
  - Χαράρια για το άχυρο
  - Σακιά για το καρπό.

2. Στο χωράφι

- Καθαρισμός των καλυβίων (αγροικίες)
- Συντήρηση αλωνιού (χορτοκοπή βρέξιμο - πάτημα στα χωμάτινα στερέωση του στυγερού)
  - Ματιές στη στέρνα (φίδια, ποντίκια)
  - Διαμόρφωση χώρου για τον ύπνο (στρωματσάδα) της οικογένειας (έξω από το καλύβι)

- Στο δεύτερο 10μερο του Ιουνίου όλες οι οικογένειες ήταν έτοιμες για να αρχίσουν το θέρο, που κράταγε περίπου ένα μήνα.

Τα συμπράγκαλα του θέρου και του αλωνίσματος του Κρεμαστιώτη αγρότη ήταν:

1. Δρεπάνια
2. Δικριάνια
3. Φτιάρια ζύλινα
4. Σβάρνα, για το αλώνισμα
5. Χαράρια για το άχυρο
6. Σακιά (ρηγωτά) για τον καρπό
7. Οικοσκευή, που τήν αποτελούσαν:
  - Βελόντζες, σαΐσματα για τον ύπνο. Αντί για μαξιλάρια, χρησιμοποιοῦνταν επίπεδες πέτρες
  - Κακάβι, σιδεροστιά (σπάνια) για μαγείρεμα
  - Τζούμα (τύπου πιατέλας) για το φαί
  - Τσότρα, βίκα (σπάνια) για το νερό
  - Νάκα για τα μωρά
  - Φέρνοντας στο νου μου

τὴν εικόνα της εξόδου από το χωριό των οικογενειών για το θέρο συγκινούμαι. Τα φορτωμένα με τα παραπάνω συμπράγκαλα, με τις κότες κρεμασμένες στο σάμαρι, πίσω η μάνα με τή νάκα και η υπόλοιπη οικογένεια.

- Ακολουθοῦσαν οί γίδες του σπιτιού, τα σκυλιά εμπροσθοφύλακες και οπισθοφύλακες της κίνησης της οικογένειας.

Σε 1-2 ώρες η άφιξη στο χωράφι. Ένας κουραστικός μήνας αρχίζει. Το ψωμί πρώτη φροντίδα, για να ζήσει η φαμίλια.

Την Κυριακή 18 Μαΐου και την Κυριακή 25 Μαΐου 2014 εκτυλίχθηκαν οι Δημοτικές και Περιφερειακές εκλογές και οι εκλογές για την ανάδειξη των εκπροσώπων της Ελληνικής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η εκλογική αναμέτρηση, όπως εκτυλίχθηκε στην Κρεμαστή, διέφερε από τις αντίστοιχες των προηγούμενων ετών. Η οικονομική κρίση, η αύξηση των τιμών των καυσίμων και των διοδίων και η απογοήτευση των Ελλήνων πολιτών από το πολιτικό προσωπικό αποτελούν τα βασικά αίτια της αποχής των περισσότερων εγγεγραμμένων στο Δημοτολόγιο του χωριού από τη συμμετοχή τους στην εκλογική διαδικασία.

Στην απογραφή του πληθυσμού του 2011, απεγράφησαν μόλις 180 κάτοικοι, με συνέπεια να μην πληρούται το πληθυσμιακό κριτήριο των 301 κατοίκων του άρθρου 8 ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) και να μην σχηματίζεται για τη διοίκηση του χωριού τριμελές τοπικό συμβούλιο, αλλά να εκλέγεται ένας εκπρόσωπος του χωριού. Τη θέση του εκπροσώπου διεκδίκησαν οι Αλέξανδρος Πριφτάκης και Ιωάννης Αρκούδης στο πλαίσιο του Δημοτικού Συνδυασμού του Ιωάννη Γρυπιώτη και οι Δημήτριος Παρδάλης και Θεόδωρος Τσορομώκος στο πλαίσιο του Δημοτικού Συνδυασμού του Φίλιππου Πήλιουρα. Εξελέγη ο Αλέξανδρος Πριφτάκης 84 ψήφους έναντι 79 του Ιωάννη Αρκούδη, 48 του Θεόδωρου Τσορομώκου και 64 του Δημητρίου Παρδάλη. Συνολικά οι συνδυασμοί έλαβαν στο χωριό 167 ψήφους ο συνδυασμός ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΙΤΩΝ ΕΥΡΩΤΑ του Ιωάννη Γρυπιώτη, 112 ψήφους ο συνδυασμός ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΛΑΚΩΝΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ του Φίλιππου Πήλιουρα και 8 ψήφους ο συνδυασμός ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΕΥΡΩΤΑ του Γεωργίου Κυλάκου, βρέθηκαν και 4 άκυρα ψηφοδέλτια.

Σε επίπεδο δήμου εκλέχθηκε ήδη από την Κυριακή 18 Μαΐου ο πρωτεύσας και στην Κρεμαστή Ιωάννης Γρυπιώτης. Δυστυχώς, δεν εκλέχθηκε κανείς από τους δύο Κρεμασιώτες υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους. Παρατηρήθηκε και μη μαζική στήριξη των υποψηφίων από το χωριό τους καθώς ο υποψήφιος του νικήσαντος συνδυασμού, Δημήτριος Τσορομώκος έλαβε μόλις 122 σταυρούς προτίμησης ενώ ο υποψήφιος του συνδυασμού του Φίλιππου Πήλιουρα, Κωνσταντίνος Δρίβας έλαβε 89 ψήφους. Είναι κρίμα που η τοπική κοινωνία δεν στήριξε με όλες τις δυνάμεις τους δύο Κρεμασιώτες υποψηφίους, στερώντας το χωριό από εκπροσώπηση στο Δημοτικό Συμβούλιο! Είναι πικρό το ανωτέρω συμπέρασμά μου, αλλά είναι αληθές αν συγκριθούν οι ψήφοι που οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι συγκέντρωσαν στην Κρεμαστή με τις ψήφους που συγκέντρωσαν συνολικά, 163 ψήφους ο Δημήτριος Τσορομώκος και 199 ψήφους

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΕΣ 2014

ο Κωνσταντίνος Δρίβας.

Σε επίπεδο Περιφέρειας διεξήχθησαν εκλογές και τις δύο Κυριακές. Την Κυριακή 18 Μαΐου καταμετρήθηκαν 177 ψήφοι προς το συνδυασμό ΝΕΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ-ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ, 32 ψήφοι προς το συνδυασμό ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΥΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ (Γ. Δολτινιάδης), 23 ψήφοι προς το συνδυασμό ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ-ΠΡΑΞΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Γ. Δέδες), 20 ψήφοι προς το συνδυασμό ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΡΩΤΑ (Οδ. Βουδούρης), 7 ψήφοι προς το συνδυασμό ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ(Δημ. Λυμπεροπούλου), 5 ψήφοι προς το συνδυασμό ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ι. Μανώλης), 2 ψήφοι προς το συνδυασμό ΑΝΤΑΡΣΙΑ ΣΤΟ ΜΩΡΙΑ (Π. Κάτσαρης), 1 ψήφο προς το συνδυασμό ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ (Ν. Γόντικας), 12 λευκά ψηφοδέλτια και 12 άκυρα. Την Κυριακή 25 Μαΐου επαναλήφθηκαν οι εκλογές μεταξύ των δύο υπερτερούντων αριθμητικά συνδυασμών του Πέτρου Τατούλη και του Οδυσσέα Βουδούρη μετά το πέρας των οποίων καταμετρήθηκαν 185 ψήφοι προς το συνδυασμό ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ-ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΟΥΛΗΣ, που πλειοψήφισε σε όλη την περιφέρεια Πελοποννήσου με συνέπεια την επανεκλογή του Πέτρου Τατούλη στη θέση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου, και 42 ψήφοι προς το συνδυασμό ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΡΩΤΑ (Οδ. Βουδούρης), ενώ βρέθηκαν και 8 λευκά ψηφοδέλτια και 4 άκυρα. Στη θέση της Αντιπεριφερειάρχου Λακωνίας παραμένει η Αδαμαντία Τζανεττά.

Στις 25 Μαΐου 2014 έλαβαν χώρα και οι Ευρωεκλογές. Παραδοσιακά, πρώτη εκλογική δύναμη στην Κρεμαστή ανεδείχθη το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας με 113 ψήφους, η Ελιά-Δημοκρατικές Δυνάμεις 36 ψήφους, ο Λαϊκός Συνδυασμός- Χρυσή Αυγή 32 ψήφους, ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α. 17 ψήφους, το Αγροτικό-Κτηνοτροφικό Κόμμα Ελλάδας 10 ψήφους, το Ποτάμι 6 ψήφους, η Κόμμα Ελλήνων Κυνηγών 5, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος 4, ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός 3, οι Γέφυρες-Δημιουργία Ξανά 2, οι Ανεξάρτητοι Έλληνες 2 και από 1 ψήφο η Ένωση Κεντρώων, οι Δημοσθένης Βεργής-Οικολόγοι, το Ενιαίο Παλλαϊκό Μέτωπο, οι Πράσινοι-Αλληλεγγύη, Δημιουργία, Οικολογία, το Κολλάτος-Ανεξάρτητο Πολιτικό Κίνημα-Οικολογικό Ελληνικό και οι Έλληνες Ευρωπαίοι Πολίτες ενώ βρέθηκαν και 4 άκυρα ψηφοδέλτια και 1 λευκό.

Σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις πρώτη εκλογική δύναμη ανεδείχθηκε, πάντως, η αποχή από την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν! Επί συνόλου 890 εγγεγραμμένων, συμμετείχαν στις Δημοτικές Εκλογές 289 εκλογείς, στις Περιφερειακές Εκλογές-Α' Γύρος 291, στις Περιφερειακές Εκλογές-Β' Γύρος 239 και στις Ευρωεκλογές 241. Οι αποκλίσεις θα πρέπει να αποδοθούν στην επιλογή των δύο δικαστικών αντιπροσώπων να μη συμμετέχουν στις Δημοτικές Εκλογές και στο Β' γύρο των Περιφερειακών Εκλογών. Εκτός Κρεμαστής, μετέσχον ως υποψήφιοι τοπικοί σύμβουλοι Απιδέας και Νιατών του Συνδυασμού ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΙΤΩΝ ΕΥΡΩΤΑ οι Δημήτριος Χρ. Τζάκας και Γεώργιος Νικ. Ζώταλης αντίστοιχα και με τον αντίπαλο συνδυασμό ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΛΑΚΩΝΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ οι Ιωάννης Παρδάλης και Θεόδωρος Τζάκας ως υποψήφιοι τοπικοί σύμβουλοι Γλυκόβρυσης. Στο γειτονικό Δήμο Μονεμβασίας, μετέσχον ως υποψήφιος τοπικός σύμβουλος ο Γεώργιος Τζάκας στην Ελιά με το συνδυασμό ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (Ηρ. Τριχείλης) και ως υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι της Δημοτικής Κοινότητας Μολάων ο Παναγιώτης Ιω. Παρδάλης με το συνδυασμό της Σοφίας Δουμάνη και η Χρυσούλη Δημ. Πριφτάκη με το συνδυασμό ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ..

Θερμά συγχαρητήρια πρέπει να αποδοθούν στον Ανδρέα Ευθυμίου, γιο της Ελένης Ιω. Παναρίτη, που πέτυχε να επανεκλεγεί Δήμαρχος Μοσχάτου-Ταύρου, και στο Γεώργιο Ντόβολο, εγγονό Ιω. Πριφτάκη, που εξελέγη Δημοτικός Σύμβουλος Βύρωνας, τέταρτος σε σταυρούς προτίμησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ και η συντακτική ομάδα των Κρεμασιώτικων Νέων συγχαίρει τους εκλεγέντες τοπικούς άρχοντες και προσδοκά μια καρποφόρο θητεία προς το συμφέρον της Κρεμαστής!

Νικόλαος Καλκάνης

ΘΕΡΙΝΕΣ... ΜΝΗΜΕΣ (Περιμένοντας στο αλώνι μας να φυσήξει ο άνεμος)

ΜΕΣΑ ΙΟΥΛΙΟΥ 1948. Είχαμε τελειώσει το θέρο. Βροχερή, πλούσια χρονιά σε καρπό. Δεμάτια στάρι (μαυραγάκι) τρακόσια, μεγάλη σοδειά, τα κασόνια θα γιόμιζαν καρπό και το ψωμί της οικογένειας εξασφαλισμένο για όλο το χρόνο.

Στο αλώνι μας στο «Μούτσιο» παρόντες ο παππούς και τα δυο εγγόνια ηλικίας 10, 9 ετών, έτοιμοι για αλώνισμα.

Με τις οδηγίες του παππού τα εγγόνια κουβαλάγαμε νερό από τη στέρνα του «Μουτσιού» με τα συμπράγκαλα μεταφοράς νερού (Ντενεκέδες μεγάλοι κλειστοί φορτωμένοι στα ζα), για να καταβρέξουμε και να πατήσουμε το αλώνι (συμπύκνωση του δαπέδου από κοκκινάτσα), για να γίνει σκληρό, με τα πατήματα μας.

Μετά το πάτημα του αλωνιού, ξηλώσαμε τη θεμωνιά, μεταφέραμε τα δεμάτια μέσα στο αλώνι, τα λύσαμε (δεμάτια και λιμάρια) και τα απλώσαμε για να ακολουθήσει το αλώνισμα.

Το αλώνισμα είναι η εργασία, που εκτελείται μέσα στο αλώνι για να πάρουμε από τα στάχυα το στάρι και το άχυρο (για τα ζα που είχε κάθε γεωργική οικογένεια). Το αλώνισμα αναλάμβαναν οι ιδιοκτήτες αλόγων ή μουλαριών οι καλούμενοι «βαλμάδες».

Εκείνα τα χρόνια βαλμάδες υπήρχαν στα χωριά του Ζάρακα (Κουπιά, Ρηχιά,

Φέγκρα). Ο παππούς είχε κλείσει για το αλώνισμα τον βαλμά Αγγελή Μανούσο από τα Κουπιά, που διατηρούσε 6-8 άλογα και μουλάρια, φρεσκοπεταλωμένα, και δυνατά. Η πληρωμή του βαλμά σε καρπό. (Ποσοστό επί της παραγωγής).

Δευτέρα απόγευμα υποδεχθήκαμε στο αλώνι τον μπάρμσα Αγγελή με τα 8 άλογα του, και τα συμπράγκαλα της ζεύξης τους (λαιμαργιές, σβάρνα).

Μας έκανε μεγάλη εντύπωση η εμφάνιση του βαλμά (λουρίδα πάνινη πλατεία, τσαρούχια περιποιημένα, μαντήλι στο λαιμό, γυαλιά ηλίου, ψάθινο πλατύ καπέλο, πλούσιο μουστάκι) και η κιάνα των αλόγων. Το πρωί της Τρίτης αφού έζεψε τα άλογα (ουλαμός ιππικού) άρχισε το αλώνισμα, ανεβασμένος στη σβάρνα, με το μακρύ καμουτζίκι και την βροντερή φωνή του. Η κίνηση των αλόγων κυκλική, γύρω από τον στυγερό του αλωνιού, συνεχής όλη τη μέρα με διάλειμμα το μεσημέρι (πότισμα και τροφή).

Το αλώνισμα τελείωνε όταν τα στάχυα είχαν γίνει άχυρο, το στάρι είχε διαχωρισθεί από αυτά, και όλη η μάζα αυτή (άχυρο, καρποί) είχε απλωθεί σε όλο το αλώνι.

Για να διαχωρισθεί όλη αυτή η μάζα σε άχυρο και στάρι ακολουθεί το λίνισμα με τα δικριάνια (μεγάλα πηρούνια με στυλιάρια που περιλαμβάνει: Ανύψωση στο αέρα

με το δικριάνι του αλωνίσματος (μάζα αχύρου - καρπού) και διαχωρισμός, με την πνοή ανέμου κατάλληλης ταχύτητας, ώστε το άχυρο να σωριασθεί σε χώρο μέσα ή δίπλα στο αλώνι και ο καρπός μέσα στο αλώνι, στην άλλη πλευρά από αυτή του αχύρου.

Το απόγευμα της Πέμπτης τελείωσε το αλώνισμα. Κοιμηθήκαμε το βράδυ μέσα στο αλώνι, (σκεπασμένοι με βελόντζες, αντρομίδες και με μαξιλάρι πέτρινο), με την έγνοια να φυσήξει κατάλληλος αέρας για να αρχίσουμε το λίνισμα. Ο Παππούς όλη τη νύκτα παρακολουθούσε τον καιρό. Ξυπνήσαμε, αλλά δεν φύσαγε αέρας, ζέστη δυνατή. Περιμέναμε δυο μέρες να φυσήξει κατάλληλος αέρας για λίνισμα, αλλά εξακολουθούσε η άπνοια. Αγωνία, οργή και καμία βλαστήμια από τον Παππού, για την συμπεριφορά του Αίολου (θεός του ανέμου). Την Κυριακή σηκώθηκε δυνατός αέρας (μελέμι) που δεν μας άφηνε να λινίσουμε. Το άχυρο, παρασυρόταν από τον δυνατό αέρα σε μεγάλες αποστάσεις. Νέα αναμονή, αγωνία, νεύρα, ξενύχτι για να παρακολουθούμε τον αέρα. Το μελέμι κράτησε 3 μέρες.

-Μετά από μια βδομάδα αγωνίας και κούρασης ο καιρός γαλήνεψε, το μελέμι σταμάτησε και φύσηξε κατάλληλος για λίνισμα, αέρας, Παππούς και Πατέρας

ασταμάτητα λινίζαν και κατάφεραν να ολοκληρώσουν το λίνισμα, σε μια μέρα.

Αμέσως τα εγγόνια γέμιζαν τα χαράκια με άχυρο και άρχισαν τη μεταφορά του με τα ζα στο χωριό και το άδειασμα στο τζάρκο. Παράλληλα, Παππούς και πατέρας, μέτρησαν την παραγωγή, (παρουσία του βαλμά) σάκισαν το στάρι και το μεταφέραμε στο χωριό γεμίζοντας τα κασόνια μας.

Το όνειρο και ο στόχος του φτωχού γεωργού να εξασφαλίσει το ψωμί της χρονιάς, είχαν εκπληρωθεί, οι κόπτοι όλης της οικογένειας ανταμείφθηκαν. Το δόγμα του Παππού «μέχρι τη γιορτή του Αη-Λια οι καρποί στα κασόνια» εφαρμόστηκε απόλυτα. Σε λίγο άρχιζε η Προετοιμασία για τον τρύγο στο Μαρί.

Το αλώνισμα και το λίνισμα όπως τα έζησα στα παιδικά μου χρόνια, μου άφησαν έντονες μνήμες.

Για τον αγρότη Κρεμασιώτη, ήταν το ευχάριστο αποτέλεσμα του κόππου της χρονιάς, του σκληρού αγώνα για επιβίωση.

Για τα ανήλικα εγγόνια που βοηθούσαν τους μεγάλους στον αγώνα για το ψωμί της οικογένειας ήταν μαθήματα εργατικότητας και πάλης στη ζωή τους για δημιουργία και πρόοδο.

N.A.Δ

Ο πατήρ Γεώργιος Κωστάκης

Στις 12 Ιανουαρίου 2014, την στιγμή που τελειώνει η ανάγνωση του Εξάψαλμου, απεβίωσε ένας από τους ειλικρινέστερους φίλους της Κρεμαστής και των Κρεμαστιωτών, ο π. Γεώργιος Κωστάκης, ο παπα-Γιώργης, όπως ήταν γνωστός. Μορφή πραγματικά θρυλική, προσωπικότητα της περιοχής μας, παραδοσιακός λειψύτης, λάτρης της Κρεμαστής, ατόφιος εκπρόσωπος της Ρωμηοσύνης!

Μια ματιά στο βίο του χρήσιμη. Γεννήθηκε στον Άγιο Δημήτριο Ζάρακος το 1925, στην οικογένεια του Ιωάννη Κωστάκη και της Αικατερίνης Μπούτσαλη. Ήταν δηλαδή τρισέγγονος του αδελφού του θρυλικού ιερέα του Γκιάτσαλι, του παπα-Καμαρινού Α', παππού του Καμαρινού Β'.

Ο πατέρας του ασκούσε το επάγγελμα του ντερτζή, του ράφτη που ειδικευόταν στο ράψιμο των ράσων, των χοντρών υφασμάτων που υφαίνονταν από μαλλί προβάτου. Έχοντας κλίση προς την ιερωσύνη, φοίτησε στην Εκκλησιαστική Σχολή Κορίνθου.

Όπως διηγείτο, εκείνην την περίοδο διακονούσε στο μαγειρείο της Σχολής, ένας νέος ιερομόναχος από το Αρτεσιανό Καρδίτσης, που επρόκειτο μετά από αρκετά έτη να εκλεγεί μητροπολίτης Ιωαννίνων και στη συνέχεια Αρχιεπίσκοπος Αθηνών, ονόματι Σεραφείμ Τίκας.

Η περίοδος της Κατοχής, τον ανάγκασε να αναβάλλει τα σχέδια του για ιερατική σταδιοδρομία. Οι δυσκολίες της εποχής τον ώθησαν να ενταχθεί στο ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, αγωνιζόμενος κατά των Ιταλών και Γερμανών κατακτητών και καταθέτοντας τα όπλα με την απελευθέρωση τον Οκτώβριο του 1944, αρνούμενος να χύσει αίμα αδελφικό την περίοδο που ακολούθησε.

Η ένταξή του στο ΕΑΜ-ΕΛΑΣ αποτελούσε εκδήλωση του αγέρωχου, δυναμικού και φιλελεύθερου χαρακτήρα του και σημάδεψε όλην την μετέπειτα ζωή του. Δραστήριο πνεύμα, ενισχύει ποικιλοτρόπως τις προσπάθειες για την ανοικοδόμηση του Αγίου Δημητρίου μετά την πυρπόληση του χωριού το 1943 και σε κάθε προσπάθεια βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων. Ωσαύτως, ο παλιός ιεροσπουδαστής δέχεται να ερμηνεύσει τον Τάσο, όταν η πρώτη ερασιτεχνική θεατρική ομάδα Αγιοδημητριωτών αποφασίζει να ανεβάσει το

Ο Παπα Γιώργης.

θεατρικό έργο Γκόλφω του Σπυρίδωνος Περεσιάδη.

Η ώρα της χειροτονίας του πλησιάζει. Στις 5 Ιουλίου 1956 νυμφεύεται τη Δέσποινα, θυγατέρα του π. Μελετίου Λεκκάκη, σύζυγό του μέχρι την στιγμή της εκδημίας του το 2014, από την οποία αποκτά τρία παιδιά. Το φθινόπωρο του ίδιου έτους χειροτονείται διάκονος και πρεσβύτερος στο Γύθειο από το μητροπολίτη Γυθείου και Οιτύλου Φιλήμονα, τοποτηρητή της Μητρόπολης Μονεμβασίας και Σπάρτης ύστερα από την κοίμηση του βετεράνου των Βαλκανικών Πολέμων Διονύσιου Δάφνου. Τοποθετείται εφημέριος Νιάτων, από όπου αιτείται μεταθέσεως στο αγαπημένο χωριό του, τον Άγιο Δημήτριο το 1979.

Ο παπα-Γιώργης χειροτονήθηκε ιερέας σε μια περίοδο που κυριαρχούσε η συντηρητική θρησκευτικότητα των παρεκκλησιαστικών οργανώσεων που εισήγαγαν ένα είδος πουριτανισμού των ηθών προβάλλοντας έναν ψευδοασκητικό τρόπο ζωής που απέχει παρασάγγας από την διδασκαλία του Ευαγγελίου και των Πατέρων.

Ο παπα-Γιώργης, τόσο λόγω χαρακτήρα, όσο και λόγω της διακονίας του σε μια περιοχή που η παράδοση παρέμεινε ζωντανή και μετά τον Πόλεμο,

δεν υιοθέτησε τέτοιες προσεγγίσεις και χαιρέτισε την υποχώρησή τους. Παρέμεινε ο απλός παπάς του χωριού, προσετώς της τοπικής εκκλησίας και ζωντανός σύνδεσμος της με το παρελθόν μέσω της αποστολικής διαδοχής. Εμβριθής γνώστης του τυπικού και άριστος ερμηνευτής του τοπικού εκκλησιαστικού μουσικού ύφους - που δεν είναι τίποτε άλλο από την εργασία του Μιστριώτη - κατ' άλλους από τις Κολλίνες Αρκαδίας - ψάλτη του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Πέτρου του Λαμπαδάρου (1730-1778), μετέφερε τον πιστό σε μια κατάσταση κατανυκτική, πάνω από τον τόπο και το χρόνο, συγχωνεύοντας την εποχή του Βυζαντίου και του Σήμερα.

Ακόμη και λειτουργικές συνήθειες του, που εύκολα πολλοί περιγελούσαν, όπως το μπόλοκο θυμάμα και η μνημόνευση εκατοντάδων ονομάτων, δεν είναι παρά η επιμονή του παπα-Γιώργη στην τήρηση της παρακαταθήκης που παρέλαβε και που εκφράζει το ενδιαφέρον και την αγάπη του λειτουργούντος σε κάθε μέλος του ποιμνίου του ως ξεχωριστού προσώπου και όχι φορέα ενός αύξοντος αριθμού.

Βαθιές οι σχέσεις του με την Κρεμαστή. Ξεκίνησαν ήδη προ της χειροτονίας του μετά έγιναν πολύ πιο έντονες, συνδεδεμένος με φιλία με τους εκάστοτε

εφημέριους, αναπληρώνοντάς τους σε περιόδους αδειών και αναλαμβάνοντας την προσωρινή εφημερία - όποτε κάποιος από τους εφημέριους Κρεμαστής ζητούσε μετάθεση. Αποκορύφωμα απετέλεσε η επί δύο σχεδόν έτη διακονία του στην Κρεμαστή την περίοδο 1997-1999, μετά την αποχώρησή του π. Παναγιώτη.

Κατά τα διαστήματα αυτά, διευρύνθηκαν οι κοινωνικές σχέσεις του με τους Κρεμαστιώτες και κατενόησε εις βάθος τα τοπικά μας έθιμα. Σημάδι του σεβασμού του προς την Κρεμαστή ήταν το ότι φρόντιζε κάθε χρόνο να τελείει μια παράκληση την περίοδο του Δεκαπενταύγουστου και να μετάσχει στη Θεία Λειτουργία των Εννιαμέρων.

Για την πολυετή του Διακονία στο χώρο της τοπικής εκκλησίας, που δεν διακόπηκε ούτε από τη συνταξιοδότησή του το 1996, αλλά αντίθετα συνεχίστηκε λειτουργώντας σε οποιοδήποτε χωριό στερείτο ιερέως, τιμήθηκε από την Ι. Μητρόπολη με τα οφφίκια του Πνευματικού, του Οικονόμου και του Πρωτοπρεσβυτέρου, από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Αγιοδημητριωτών με τιμητικό δίπλωμα και από τους κατοίκους της περιοχής μας με βαθύτατη εκτίμηση και με την αίσθηση οικειότητας που εκφράζει η προσφώνηση «παπα-Γιώργη»!

Νικόλαος Καλκάνης

Γυναίκες του μόθου. Μαργαρίτα Τσορομώκου, Μαρίκα Ξαστερούλη και Ευαγγελία Αρκούδη.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

ΣΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ πέντε (5) χρόνια αντιληφθήκαμε ότι ζούμε μια περίοδο σοβαρής κρίσης σε πολλά επίπεδα (οικονομική, κοινωνικών αξιών, πολιτισμού).

Στη χώρα μας οι αιτίες της κρίσης αυτής έρχονται από πολύ παλιά, και είναι το αποτέλεσμα της στρεβλής λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος. Εκτιμώ ότι η κρίση θα συνεχισθεί για πολλά χρόνια, και οι μέρες που θα ζήσουμε όλοι και κυρίως οι νέοι μας, θα είναι δύσκολες, και ίσως όμοιες με εκείνες των 10ετιών 1940, 1950 (ανεργία, φτώχεια, πείνα).

Όλος ο κόσμος είναι σε αναστάτωση (πόλεμοι τοπικοί, λαθρομετανάστευση) και κανείς δεν γνωρίζει τι θα ξημερώσει αύριο.

Στην ακραία περίπτωση φτώχειας, ο μόνος δρόμος για να επιβιώσουμε είναι η επιστροφή στα χωριά μας, όπου θα μπορούμε να έχουμε τα στοιχειώδη μέσα επιβίωσης (τοπικά προϊόντα) και την κοινωνική αλληλεγγύη.

Η εκτίμηση των παραπάνω κινδύνων, μας επιβάλλει να σκεφθούμε ψύχραιμα και με ρεαλισμό τρόπους εξασφάλισης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας μας στο χωριό. Τα χωραφάκια, τα αμπέλια, τους κήπους, το πατρικό σπίτι, που ανάθρεψαν πολλές οικογένειες, πρέπει να τα συντηρήσουμε, να ελέγξουμε τους τίτλους ιδιοκτησίας και τα όρια ιδιοκτησιών. Το χωριό μας είναι ένας προνομιακός χώρος, με νερά με καθαρό περιβάλλον, και μπορεί να αναπτύξει αγροτουρισμό και νέες καλλιέργειες (βότανα, οπωροφόρα δέντρα κλπ).

Οι νέοι απανταχού της Ελλάδας, Κρεμαστιώτες, παράλληλα με την σημερινή εργασία τους στην πόλη, μπορούν να αναζητήσουν τρόπους αξιοποίησης της περιουσίας τους και να ενισχύσουν το εισόδημα τους.

Η γενέθλια γη είναι στοργική στα παιδιά της και μπορεί να τα κάνει ευτυχισμένα, αν συνεχίσουν να την αγαπούν.

N.A.Δ

Ριγανάδες εν δράση...

Η Ρίγανη

Θυμάμαι πάντα τέτοιο καιρό την αγωνία του άντρα μου για το αν θα βρει ρίγανη, σε τι ποσότητα, ποιότητα... Έφευγε πρωί πρωί μην τον πιάσει η ζέστη για το Μαρί. Επτασφράγιστο μυστικό ο τόπος που έβρισκε το πολυπόθητο φυτό. Γενικά, όσοι μαζεύουν ρίγανη δεν φανερώνουν τον τόπο.

Με τι χαρά γύριζε πριν το μεσημέρι, φορτωμένος με μπουκέτα ρίγανης. Τα κρεμούσε κάτω από την καμάρνα να ξεραθούν για να τα αποθηκεύσουμε. Την περισσότερη ρίγανη την τρίβαμε, κρατούσαμε όμως και μερική άτριπτη, για να την έχουμε τον χειμώνα, όταν φτιάχναμε ριγανάτο.

Μετρούσε με περηφάνια τα μάτσα και αν τύχαινε να τον ξεπεράσει ο κουμπάρος του ο Γιάννης ο Ξαστερούλης, έφευγε ξανά την επόμενη ημέρα για νέα συλλογή.

Φιλεύαμε φίλους, συγγενείς και όλοι είχαν να πουν για τη μοναδική μυρωδιά και τη γεύση της!

Έτσι, σήμερα αναπολώντας όλα αυτά, θέλησα να γράψω δυο λόγια γι' αυτό το ιδιαίτερο φυτό του Ελληνικού τόπου. Η λέξη ρίγανη προέρχεται από το όρος + γάνος (=λαμπρότητα), δηλαδή η λαμπρότητα του βουνού. Η επιστημονική ονομασία της είναι *origanum vulgare*, ορίγανον το κοινόν. Ανήκει

στην κατηγορία των πτόων, είναι αυτοφυής, πολυετής και την βρίσκουμε σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές.

Το αιθέριο έλαιο και το βλαστάρι της έχουν τονωτικές, διουρητικές, αποτρεμωτικές, χωνευτικές, απολυμαντικές και αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες. Γνωστή στον Ιπποκράτη και το Γαληνό, ο οποίος στο «Περί λεππυνούσης διαίτης» αποδίδει στη ρίγανη την ιδιότητα να λεπταίνει.

Από τα αρχαία χρόνια χρησιμοποιείται ως άρτυμα. Φημισμένη η ρίγανη της Αρκαδίας, της Λακωνίας και της Τενέδου.

Η λαδορίγανη είναι το συνηθισμένο αρωματικό περίχυμα σε ψητά και βραστά κρέατα και ψάρια. Η λαδορίγανη δίνει ιδιαίτερη γεύση στη χωριάτικη σαλάτα. Στα παλαιότερα χρόνια αποτελούσε κύριο πιάτο περιχυμένη πάνω σε ψωμί. Σήμερα, στη νέα μορφή του ντάκο, η ξερή ρίγανη δίνει μια έντονη ξεχωριστή γεύση.

Το αιθέριο έλαιο της χρησιμοποιείται ως καλλυντικό, αλλά και στη βιομηχανία τροφίμων ως συντηρητικό.

Εκτός από την αυτοφυή, υπάρχει και ρίγανη που καλλιεργείται, αλλά το άρωμά της υστερεί.

Παραθέτω μια συνταγή που δοκίμασα πριν από χρόνια ένα καλοκαίρι στη Ζάκυνθο, τους ριγανοκεφτέδες. Είναι ιδανικός μεζές, αλλά κάνει και για κύριο φαγητό,

Μάτσα ρίγανης.

Ριγανοκεφτέδες

600 gr. βρασμένες πατάτες
2 αυγά
1 κρεμμύδι μέτριο, ψιλοκομμένο
1 κουταλιά της σούπας ξερή ρίγανη
αλάτι
αλεύρι και λάδι για το τηγάνισμα

Εκτέλεση
Ανακατεύουμε όλα τα υλικά μαζί και τα αφήνουμε 2 ώρες στο ψυγείο.
Τιλάθουμε κεφτεδάκια, τα αλευρώνουμε και τα τηγανίζουμε σε καυτό λάδι.
Όταν τα βγάλουμε, τα ακουμπάμε σε διπλό χαρτί κουζίνας, ώστε να απορροφηθεί το περιττό λάδι.

Καλή Επιτυχία
Παναγιώτα Στρατάκου-Δούνια

ΑΡΒΑΝΙΤΙΚΑ ΣΠΑΡΑΓΜΑΤΑ

Η ΠΕΡΙΟΧΗ του Ζάρακα είναι η μοναδική λακωνική περιοχή που μίλησε τόσο έντονα τα Αρβανίτικα. Συνεπώς και η μητρόπολη του αρβανιτόφωνου Ζάρακα, η Κρεμαστή, δεν μπορεί να μην ανήκει στον αρβανιτικό χάρτη του Μωριά.

Οι Αρβανίτες του Ζάρακα εγκαταστάθηκαν αρχικά στην Κρεμαστή γύρω στα τέλη του 16ου αιώνα και προέρχονταν από μια ομάδα Αρβανιτών που είχε εγκατασταθεί στο Γεράκι, περίπου έναν αιώνα νωρίτερα. Οι κρεμασιώτικες οικογένειες με αρβανιτική ρίζα μαζί με κάποιους κυνηγημένους ελληνοφώνους Λάκωνες αποτέλεσαν -κατά πάσα πιθανότητα- τους συνιδρυτές του χωριού μας. Ωστόσο με την πάροδο των ετών και την αύξηση του πληθυσμού, οι περισσότεροι παλιοί κάτοικοι εγκατέλειψαν το χωριό κι εγκαταστάθηκαν στα «Λογγάρια» της Κρεμαστής, δηλαδή στο Χάρακα, στο Κυπαρίσσι, στα Πιστάματα, στη Φρέγκρα, στα Κουτιά και στη Ρειχιά. Επομένως, ενώ στα χωριά αυτά τα Αρβανίτικα μιλιούνται ακόμα και σήμερα από τους ηλικιωμένους, στην Κρεμαστή σίγησαν πριν το 1940. Παρόλα αυτά, επιβιώνουν σήμερα κάποια μικρά κατάλοιπα της διαλέκτου.

Τοποθεσίες:

Ντάρδιζα, σημ. αχλαδίτσα (ντάρδε=αχλαδιά)
Κιάφες (κιάφ = λαιμός ενός βουνού)
Λάκιζα, σημ. την μικρή Λάκιά

Ζαραχάνι

Μπίσκιζα
Ντένιζες, μεγάλες «απλωτές» πλαγιές (ντένι = απλώνω)
Λιούλιζα, σημ. λουλουδάκι (λιούλιε = λουλούδι)
Τσιούγκιζα, σημ. μικρός λόφος (τσιούκα=λόφος)
Λιοφάτα, σημ. είδος δέντρου
Μούζγκα
Μπαρτζό
Ντιλίνιζα (ντιλίν = έλατο)
Λαμποκάμπι, σημ. το πόδι-άκρο του Λάμπου (κέμπι=πόδι). Το Λαμποκάμπι είναι ουσιαστικά το άκρο του Πανωλαμπιού.
Ντουσκιάς, σημ. περιοχή με βελανιδιές (ντούσκ=βελανιδιά)
Σέσια, σημ. το ίσωμα, το πλάτωμα
Γκουρμάδι, σημ. μεγάλη πέτρα (γκούρ=πέτρα & μάδε=μεγάλος)
Μπίμπο (μπιμπ = γεμάτος)
Στου Γκιόνε, σημ. στου Γιάννη

Επωνύμα:

Γκλιάνης, σημ. ψηλός
Ζώταλης, σημ. μεγάλος αφέντης (ζοτ = αφέντης)
Πριφτάκης (πρίφτ = παπάς)
Ντίμπρα (Δίβρη=πόλη της Βορείου Ηπείρου)
Δούνιας (ντούνιε = ντροπή)
Παράσχος, σημ. Παρασκευάς
Τζάκας (τζιάκο = γυναικείο ρούχο)
Ονόματα:

Σσούλια (Χρυσούλα)

Καλομοίρα (μίρε = καλά)
Τούλια (Δήμητρα)
Κόλιας (Νίκος)
Ντιέβο (Κυριακή)

Παρατσούκλια:

Ντέμης, σημ. ταύρος που ζευγαρώνει με αγελάδες
Μπλέτας, σημ. μελισσοκόμος ή εργατικός (μπλέτ = μέλισσα)
Κοροβέσης, σημ. αυτός που έχει μικρά αυτιά (βέσς = αυτιά)
Νούσιος (νούσιε = νύφη)
Τσιέπης (τσιέπ = ράμφος ή κάτι που προεξέχει)
Βλάμης (βλαμ = αδερφικός φίλος)
Ρουσέλας (ρουσέλια = είδος χόρτων)
Μπουσκαπίλας (μπουσκαπίλια = είδος χόρτων)
Σπώρτης (σπώρτε = κοφίνι)
Κεν (κεν = σκύλος)
Πατάκας (μπατάκ = πατάτα)
Καρκαλέτσης (καρκαλέτς = ακρίδα)
Γκρέπης (γκρέπι = σκούρκος)
Ζότης (ζοτ = άρχοντας, αφέντης)
Κατσιαπέρης, σημ. αυτός που έχει τράγο που ζευγαρώνει με γίδες (κα = έχει & τσιαπ = τράγος)

Λεξιλόγιο - Ιδιωματισμοί:

Μουγκάρα = ομίχλη
Μπλιόζα = αποθήκη, αχυρώνας
Βιρός = στάσιμο νερό γούρνας

Κατσιόπουλο = καρπός αγκινάρας
Γκούσσα = μπροστινό μέρος λαιμού
Γκίζα = χλωρή μυζήθρα
Κοκορέτσι = αγριοφυσικιά
Κουνουπίτσα = λυγαριά
Τίρκια = Υφασμάτινες περικνημίδες
Καλατζής = γανωτής
Δαμάκι = πεζούλι σε χωράφι
Πέτουλες = τηγανίτες
Μπρούλι = αγκώνας
Χαράρι = μεγάλο τσουβάλι για τα γεννήματα
Λελεκούκι = παπαρούνα (λελε ή λιούλιε =λουλούδι & κούκιε = κόκκινος)
Γκρόπα = λάκκος
Τράστο = Ταγάρι
Γκόγκες = ζυμαρικό
Τσάχαλα = λεπτά ξύλα
Τσοκάνι = κουδούνι γιδιών
Γκούστι = Αύγουστος και νησίστιμο φαγητό που φτιάχνανε κάθε 1^η Αυγούστου
Βιέστα = Νοέμβριος
Πούλια = Κότα
Γκούλη = στόμα
Γκέλι = κόκκορας
Κωλομπίστι = τελευταίος στον χορό (μπίστι = ουρά)
Λιούφτα = βιασμένη
Λούτσα = βρεγμένος
Σιόμπολα = πέτρες, χαλίκια
Τσιαφάρι = φλογέρα
Βουτσι = βαρέλι
Μπρουμπούλι = σκαθάρι

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΡΙΑΜΗΣ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΡΕΜΑΣΤΗ 2014

Πρόγραμμα καλοκαιρινών εκδηλώσεων στην Κρεμαστή

Σύλλογος Αθηνών «Πατριώτης» - Τοπικός Σύλλογος «Έλατος»

● **20.07.2014:** Πανηγύρι Προφήτη Ηλία - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **14.08.2014:** Πανηγύρι «Κοίμηση της Θεοτόκου» (παραμονή Παναγίας) - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **15.08.2014:** Πανηγύρι «Κοίμηση της Θεοτόκου» (ανήμερα Παναγίας) - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **16.08.2014:** Εκλογές Συλλόγου Κρεμαστής «Πατριώτης» στο σχολείο του χωριού

7.30 μ.μ. - Σύλλογος Αθηνών «Πατριώτης»

● **17.08.2014:** «ΠΙΚ-ΝΙΚ» στη ράχη του Τούμπαλι 10.00 π.μ. - Σύλλογος Αθηνών «Πατριώτης»

● **17.08.2014:** Τέλεση Μνημοσύνου υπέρ των κατά τον 20ό αι. πεσόντων Κρεμασιτών στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κρεμαστής -Αποκαλυπτήρια Ηρώου και Κατάθεση Στεφάνου

● **18.08.2014:** Θέατρο Σκιών «Καραγκιόζης» στο σχολείο 8.15 μ.μ. - Σύλλογος Αθηνών «Πατριώτης» - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **19.08.2014:** Συζήτηση στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας 7.30 μ.μ. - Σύλλογος Αθηνών «Πατριώτης» - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **19.08.2014:** Αιμοδοσία στο Ιατρείο του χωριού 6.00 μ.μ. - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **20.08.2014:** Αναπαράσταση Αλωνίσματος στην είσοδο της Κρεμαστής (αλώνι Χάρου) 8.30 μ.μ. - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **21.08.2014:** Διαγωνισμός «ΠΙΝΑΚΛΙ» 10.00 π.μ. - Σύλλογος Αθηνών

«Πατριώτης» - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **21.08.2014:** Τουρνουά ποδοσφαίρου 5x5 - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **22.08.2014:** Τουρνουά ποδοσφαίρου 5x5 - Σύλ-

λογος Κρεμαστής «Έλατος»

● **23.08.2014:** Μουσική βραδιά με τη συμμετοχή του Γεράσιμου Ανδρεάτου και του Παναγιώτη Μπούτσαλη (φωτό) - Σύλλογος Αθηνών «Πατριώτης» - Σύλλογος Κρεμαστής «Έλατος»

Γιορτές σχολές & έθιμα του χωριού μας

Αναδημοσίευση "από το αρχείο του Μιχάλη Δούνια"

Η Αγία Κυριακή.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΙΟΥΛΙΟΥ

7 ΙΟΥΛΙΟΥ Αγίας Κυριακής.

Τα πρόσφατα χρόνια κτίστηκαν από την οικογένεια Θ. Ξαστερούλη μικρός ναός στη περιοχή Μαρί της Κρεμαστής (εννοούμε τα Κρεμασιώτικα αμπέλια στην περιοχή Μαριού) αφιερωμένος στην Αγία Κυριακή. Περίπου στην ίδια θέση υπήρχε πριν 150 χρόνια ναός της Αγίας Κυριακής. Το εκκλησάκι είναι πολύ γραφικό πλάι στο δρόμο Κρεμαστής Μαριού μάλιστα έχει μεταφερθεί νερό απ' το Κεφαλόβρυσο. Η λειτουργία γίνεται συνήθως με δυο ιερείς της Κρεμαστής και του Μαριού και την παρακολουθούν Κρεμασιώτες και Μαρινιώτες. Μετά την απόλυση επακολουθεί τραπέζι που γίνεται με προσφορά των δωρητών του ναού.

20 ΙΟΥΛΙΟΥ Προφήτη Ηλία.

Από το έτος 1968 που με δωρεά της Μαριγώς Παπαμιχαλοπούλου-Μαθαίου κτίστηκε το γραφικό εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία στο εορτολόγιο της Κρεμαστής συμπεριλαμβάνεται η εορτή του Προφήτη Ηλία. Ο παλιός Αϊ Λιάς κτίστηκε αλλά δεν εγκαινιάστηκε και δυστυχώς αργότερα κατέρρευσε αφήνοντας μόνο την ονομασία στο βουνό που είχε κτιστεί. Σήμερα επειδή είναι γιορτή του καλοκαιριού του Αϊ Λια συγκεντρώνεται πολύ κόσμος. Είναι μοναδική η θέση που κτίστηκε η εκκλησία μάλιστα με τη φωτισμένη διαδρομή δίκαια χαρακτηρίζεται ως το πλέον όμορφο σημείο του χωριού μας, την παραμονή γίνεται εοπερινός με αρκετή συμμετοχή προσκυνητών, ενώ ανήμερα εκκλησιάζονται όλοι σχεδόν οι πατριώτες που διαμένουν στα γύρω χωριά. Η εορτή του προφήτη Ηλία έχει συνδυαστεί με διήμερο πανηγύρι στο χωριό, που αρκετές φορές συγκεντρώνει πολύ κόσμο της περιοχής.

27 ΙΟΥΛΙΟΥ Αγίου Παντελεήμονος.

Η εικόνα του Αγίου Παντελεήμονος ευρίσκεται στο ναό του Αγίου Νικολάου εκεί γίνεται η λειτουργία του Αγίου Παντελεήμονα.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ Αρχή νηστείας.

Ο παπιάς του χωριού περιδιάβαινε και αγίαζε τα σπύτια του χωριού. Όλοι του προσέφεραν στάρι απ' την καινούργια σοδιά.

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ Εορτή Κοίμησης της Θεοτόκου

Η μεγάλη γιορτή του χωριού μας. Από το 1813 που πρωτοκτίστηκε ο ναός της Παναγίας η εορτή της Κοίμησης της Παναγίας παραμένει το κορυφαίο εκκλησιαστικό γεγονός του χωριού μας. Ο Αύγουστος είναι ο μήνας που ευρίσκεται μόνιμα στη μνήμη και στο όνειρο του ξενιτεμένου Κρεμασιώτη όσοι απουσιάζουν αυτές τις ημέρες θ' αισθανθούν πικρία θα ευχηθούν να είναι καλά για να βρεθούν την επόμενη χρονιά.

Στη Παναγία γινόντουσαν και θά γίνονται τα πιο πολλά τάματα, εκεί εναποθέτουν οι πιστοί τις ελπίδες τους και απευθύνουν τις προσευχές τους. Από την αρχή Αυγούστου ο ναός της Παναγίας γνωρίζει μεγαλοπρέπεια. Οι Παρακλήσεις τα βράδια του Αυγούστου με την παρουσία εκλεκτών Κρεμασιωτών ιεροψαλτών με τα σπύτια φωτισμένα σχεδόν στο σύνολό τους, είναι μια εικόνα που υπενθυμίζει την μεγάλη ακμή που γνωρίζουμε όλοι οι παλαιότεροι Κρεμασιώτες. Ο εσπερινός της παραμονής έχει ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια, πολλοί ιερείς εκλεκτοί ιεροψάλτες, στολισμοί του ναού, συρροή κόσμου υπερτονίζουν το κορυφαίο γεγονός της Κρεμασιώτικης ζωής.

Ανήμερα τα πολλά τάματα κυρίως των κτηνοτρόφων με τα ταμένα γίδια ή πρόβατα δεμένα στα κάγκελα της αυλής του ναού. Το μωσαϊκό του κόσμου από την άκρη της γης, ο παιδόκοσμος, που κατακλύζει το προαύλιο, οι μικροπωλητές με τ' ασυνήθιστα εμπορεύματα συνθέτουν μια μοναδική εικόνα.

Τα παλαιότερα χρόνια όλα σχεδόν τα σπύτια γέμιζαν από τους πολυάριθμους μουσαφραίους, που κατέφθαναν από τη ράχη την παραμονή της Παναγίας με ψαριά άλογα συνήθως ή καφετιές φοράδες. Σήμερα την εποχή του αυτοκινήτου σπανίζουν οι μουσαφραίοι, όλοι κατευθύνονται στα μαγαζιά του χωριού. Το εορταστικό κλίμα συνοδεύεται με πολυπληθή πανηγύρια νυκτερινά που είναι η συνέχεια του ημερήσιου πανηγυριού στην αυλή του Σχολείου.

23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ Απόδοσης Κοιμήσεως Θεοτόκου.

Τα εννιάμερα όπως λέγονται από τους πατριώτες μας είναι από τις εξαιρετικές ημέρες του χωριού μας. Με την ίδια θρησκευτική μεγαλοπρέπεια τελείται ο Εσπερινός το βράδυ της 22ας Αυγούστου. Ανήμερα στις 23ης Αυγούστου η λειτουργία τελείται πολλές φορές με την παρουσία του Μητροπολίτη ή του Αρχιεπισκόπου της Μητροπόλεως Μονεμβασίας και Σπάρτης. Παρευρίσκονται πολλοί ιερείς, εκλεκτοί ιεροψάλτες πολλά τάματα των πιστών Δοξολογία και περιφορά στο κέντρο του χωριού της πολύτιμης εικόνας της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Τα παλαιότερα χρόνια στην γιορτή της εννιάς συνέρρεε περισσότερος κόσμος, αφού δεν γιορτάζουν πολλοί ναοί γύρω χωριών. Σήμερα είναι πιο μικρή η προσέλευση αφού αρκετοί μετανάστες που έχουν έρθει από τις αρχές του καλοκαιριού πρέπει να αναχωρήσουν πιο νωρίς από τις 23ης Αυγούστου.

Για αρκετά χρόνια η γιορτή της Εννιάς, σφραγίζει το τέλος της μεγάλης ζωντανίας του χωριού. Οριοθετεί μια μεγαλοπρεπή αλλαγή της ζωής της Κρεμαστής και υπενθυμίζει τη σκληρότητα της ερήμωσης του χειμώνα.

Και αυτή η εορτή συνδυάζεται με διήμερο πανηγύρι που πολλές φορές ο πιο λίγος κόσμος, συμβάλλει στην καλύτερη ποιότητα του πανηγυριού.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ Ύψωση του Τιμίου Σταυρού.

Η λειτουργία γίνεται στο Μητροπολιτικό ναό της Παναγίας. Τα παλαιότερα χρόνια ήταν μεγάλη γιορτή αφού εκτός του αγιασμού των σπιτιών, πήγαιναν στην εκκλησία μαντήλια με στάρι ή κριθάρι που είχαν προορισμό τη σπορά των χωραφιών. Οι ιερείς γύριζαν τα σπύτια και άγιαζαν, δεχόμενοι απ' τους πιστούς στάρι τα παλαιότερα χρόνια.

Περιφορά της εικόνας της Παναγίας τα εννιάμερα.

ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ

1) Ένας τύπος μισούσε θανάσιμα το γάτο της γυναίκας του και αποφάσισε να τον ξεφορτωθεί αφήνοντας τον με αυτοκίνητο 20οικοδομικά τετράγωνα μακριά από το Πάρκο.

Καθώς όμως επέστρεφε στο σπίτι ο γάτος ερχόταν από το δρόμο. Την επόμενη μέρα αποφάσισε να τον ξεφορτωθεί πηγαίνοντας τον με αυτοκίνητο 40 οικοδομικά τετράγωνα μακριά.

Καθώς όμως επέστρεφε στο σπίτι, ο γάτος ερχόταν από το δρόμο. Συνέχισε αφήνοντας τον γάτο όλο και πιο μακριά αυτός όμως πάντοτε επέστρεφε στο σπίτι. Τελικά αποφάσισε να τον οδηγήσει πολλά χιλιόμετρα μακριά να στρίψει δεξιά να οδηγήσει πολλά χιλιόμετρα, να στρίψει αριστερά να οδηγήσει πολλά χιλιόμετρα να περάσει τη γέφυρα να στρίψει δεξιά να οδηγήσει πολλά χιλιόμετρα μέχρι που έφτασε σε ασφαλή απόσταση και εγκατέλειψε το γάτο εκεί. Μερικές ώρες αργότερα τηλεφώνησε στο σπίτι του «Γυναίκα ο γάτος είναι εκεί; Ναι, γιατί ρωτάς; Για φέρτον στο τηλέφωνο. Χάθηκα και θέλω οδηγίες επιστροφής στο σπίτι».

2) Κάποια μέρα ο Γιωρίκας αποφασίζει να αγοράσει ένα αμάξι και ζητεί τη γνώμη του Κωστίκα.

Του λέει ο Κωστίκας:

- Εάν αγοράσεις φθηνό αμάξι και ξεκινήσεις από την Αθήνα για Τρίκαλα στις 8 θα είσαι εκεί στις 12. Αν αγοράσεις όμως ακριβό θα είσαι εκεί στις 10. Τελικά ο Γιωρίκας αγοράζει το φθηνό αυτοκίνητο και ο Κωστίκας τον ρωτάει;

Γιατί αγόρασες φθηνό;

Γιατί αν αγόραζα το ακριβό τι θα έκανα από τόσο νωρίς στα Τρίκαλα;

N A Δ